

VÝLET DO BUDOUCNOSTI

Ex 34, 29-35; Ž 99; 2K 3,12-4,2

kázání ze soboty 9. 2. 2013 - br. Čák Csaba

Čtení: Luk 9,28-36

Říká se, že skrze umění člověk vyobrazuje věci, zážitky či události, které jinak opsat nedokáže. Někdy je plátno či melodie výmluvnější, než jakékoliv slovo. Neustále se k té malbě či melodii vracíte a objevujete nové a nové detaily, kterých jste si doposud nevšimli. Stává se i vám při pohledu na obraz či při poslechu melodie, že jste najednou součástí příběhu? I bible používá obrazy, přirovnání, příběhy, písně, ve kterých neustále nacházíme nové a nové detaily. Jedním z takových obrazů, který je plný mytologie, je i vyprávění evangelistů o proměnění Páně Ježíše Krista na hoře. Tři evangelisté – Matouš, Marek i Lukáš – přinášejí svůj pohled na tuto událost, což jí dává punc důležitosti.

Vyprávění u ev. Luk začíná číselným údajem osm. Osmého dne po rozmluvě o následování bere Ježíš Petra, Jana a Jakuba na horu, aby se s ním modlili. Obvykle to činíval sám, tentokrát chce mít učedníky sebou. Symbolika čísla osm naznačuje, že se budou předznamenávat budoucí věci. *“Osmička, na rozdíl od důležité sedmičky, je číslem méně významným. Osmý den je první den po sobotě a tedy začátek dalšího týdne, často pak i začátek nového období či nového, lepšího času. S tím snad souvisí, že bylo odedávna považováno za číslo šťastné, ovšem nejen až v bibli, nýbrž už dávno dříve ve starém Elamu. Osm lidí bylo zachováno při potopě (Gn 8,16; 1P 3,20).” Jan Heller - Symbolika čísel a jejich původ*

Obyčejně se Mistr chodil modlit sám, teď – osmého dne – však sleduje jistý záměr. Snad chce, aby učedníci zakusili, jak chutná sláva. Modlíci se Ježíš se jim před očima rozzáří. Jeho tvář omládne a roucho bělostně září. Ne, nejedná se o reklamu na nový prací prostředek, po kterém prádlo září čistotou. Dokonce nejde ani o kampaň na face-liftingový přípravek se zaručeným vyhlazujícím účinkem.

Zdroj Ježíšovy záře není marketing, je důsledkem Božské slávy, která ho obsáhla. Řecké “doxa” a hebrejské “kábod” vyjadřují slávu ve smyslu váhy osobnosti. Je mnoho lidí, kteří se lesknou v září reflektorů, ale jejich osobnost moc neváží. Jsou i tací, kteří se lesknou proto, že se právě orosili při pohledu na ukazatel hmotnosti na jejich domácí osobní váze.

To Kristus je obklopen slávou, která jej rozzářila, protože se na moment opět potkává se svým původním domovem, domovem, který je pln slávy Boha Otce. Tato prozářená událost v kombinaci s číslovkou osm zároveň chce čtenáři naznačit, že od tohoto momentu se již další události budou soustředit na onen ústřední okamžik příběhu Ježíše Krista, kterým je jeho oslavení ve vzkříšení. Z našeho lidského pohledu bychom ten moment mohli nazvat “život věčný.” Ovšem, než k tomu centrálnímu bodu dojde, musí ještě nastat sled mnohých událostí. Ve finále krutých a trpkých událostí.

Lukáš na rozdíl od ostatních evangelistů uvádí kromě jmen rozmlouvajících, kteří se na hoře s Kristem setkávají, i téma jejich hovoru: „mluvili o jeho cestě, kterou měl dokonat v Jeruzalémě.“ Nejde o „obyčejné“ zjevení. Mojžíš a Eliáš se zjevují „ve slávě“. Podobně i Ježíš, který i ve své lidskosti zůstává domovským právem „nebešťanem“. Proměnění na hoře je eschatologickou událostí – výhledem k tomu, co bylo od věků (preexistence) a bude na věky (nanebevstoupení). Ježíš je tím novým Mojžíšem. Exodus lidu z egyptského otroctví do svobody zaslíbené země je jedné straně a Ježíšův exodus ze světa k Otci, na straně druhé. Do toho nového exodu, ze světa k Otci, jsou vtahováni i učedníci, jsme vtahováni i my. Jan 12,32 *“A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.”*

Než k tomu exodu Božího lidu ze země k Otci dojde, musí nastat sled velikonočních událostí. Aby se Ježíš ujistil, že jde po správné cestě a získal sílu do dalších dní své služby, chodívá se na horu modlit. Jsou to sice také chvíle, kdy paradoxně *“do věčného světla vstupuje časnost se svou temnou tvář.”* P. Pokorný, *Má to smysl*, str. 96

Ovšem jinak to v pozemských podmínkách žel zatím být nemůže.

Pro mladší generace: The dark side force is rising. (Star Wars)

Ježíšův exodus z tohoto světa k Otci, jeho cesta z ponížení do slávy však není vytržením ze světa. Není cestou odtržení od reality, ale právě naopak. Ježíšova cesta ukazuje, že je třeba zůstat nohama na zemi a projít skrze vše, co na člověka čeká. Je třeba jít až do konce, kdy v samotném finále člověk opustí svět a je uchopen dlaní Boží.

Nedávno odvysílala ČT dokument o českém léčiteli, který tvrdí, že rakovina neexistuje. Vyléčit se dá proplachem nosu a čím častěji proplachujete, tím lépe... protože to působí také jako prevence. Nemoci jsou tu vlastně proto, že neumíme smrkat. A když k tomu smrkání přidáme ještě nějaký ten bylinkový čajík, který pan léčitel prodává na gramy za tisíce, vše bude v cajku... Typický představitel člověka, který stojí pevně nohama na zemi.

Ježíšova cesta nám také ukazuje, že nelze zůstat na hoře. Je třeba znovu sestoupit a pokud to jinak nejde, tak i vypít kalich, až do dna.

V životě to s námi obvykle houpe nahoru a dolů – a to je znamení, že je vše v pořádku. Životní zdary, chvíle, kdy jsme nahoře, vnímejme jako příslib, ale ne jako stav, na nějž máme v tomto věku nárok. Jsou povzbuzením, posílou na cestu zpět do údolí, k povinnostem, vztahům, službám apod. C. S. Lewis kdysi napsal: *nezaměňujme hospody u cesty s cílem a domovem. Při sestupech nás má „horská“ zkušenost nést.*

No a co učedníci? Učedníci přitom spí – nebo spíše jsou obestřeni těžkým spánkem. Snad proto, že zatím jsou a zůstanou věci a události, které nelze vnímat jinak než v temnotě a nevědomosti. Mezi naším věkem a Boží slávou je vzdálenost, kterou nelze z naší strany nijak překlenout. Často se nám stává, že rozumíme jenom zčásti. Proto i každá taková snaha vše pochopit a objasnit působí spíše tragikomicky: podobně jako slova apoštola Petra o stavbě stanů pro nebeské hosty.

Oblak – podobně jako předtím mrákota spánku – znovu zahaluje učedníky. Oblak je v příběhu SZ exodu symbolem Boží přítomnosti a vedení. Prorok Izajáš 4,5 proná-

ší zaslíbení obnovení oblaku Boží přítomnosti v době mesiáše. Člověk často vystřízliví až v momentu, kdy se jej Bůh fyzicky dotkne. Dokud je kdesi tam a nijak se mě nedotýká, nechám se lehce opít pocitem spokojenosti. Avšak až dojde k momentu, kdy se mě Bůh třeba i svým oblakem dotkne, najednou vystřízlivíme a vtom se nás zmocní bázeň. Stejně tak, jako tří učedníků.

Z nebe se ozval hlas: “Toto je můj milovaný Syn, toho poslouvejte.” Kolikrát jsem si přál skutečně zaslechnout Boží hlas... a ono nic. Kolikrát si klademe otázku, co mám dělat, kudy se vydat, co teď? Jak dál? Bože promluv! Aspoň jedno slovo... Avšak, podíváme-li se do statí, které předchází proměnění na hoře, na slova a činy, které již Ježíš odvyprávěl... tak zjistíme, že jsme již slyšeli kázání na hoře, podobství o rozséváči, o utišení bouře na moři, nasycení 5 tisíců apod. Ale my pořád nevíme, co dělat a kudy jít a co dál?! Anebo příliš rychle zapomínáme!

Ježíšovo proměnění na hoře (změna vzhledu tváře a zářící šat) je příslibem a zároveň výzvou k našemu proměnění k obrazu Božímu. Samozřejmě jen v podmínkách, které nám náš svět umožňuje. I nás Ježíš zahrnuje do své modlitby na hoře. Modlí se, abychom našli odvahu jít a pokud možno bez jizev prošli tím, co nás čeká dole.

Kristus nás, jako své učedníky, zve na pouť. Na výšlap na horu, kde pro nás plánuje “výlet do budoucnosti.” Představuje nám cestu, na konci které je přítomná Boží sláva, a nechává nás ji tak trochu i okusit. Než se ovšem dopracujeme do finíše, bude třeba ještě mnohokrát sestoupit dolů a někdy i pozřít něco z hořkého kalicha věku, kde vládne hřích, který kazí i to nejlepší.

Ex 34, 29-35

Apoštol Pavel k tomu výstižně dodává: 2K 3, 12 - 4, 3

“Když tedy máme takovou naději, smíme vystupovat s plnou otevřeností a jistotou. Nepočínáme si jako Mojžíš, který zahaloval svou tvář závojem, aby synové Izraele nespátřili konec té pomíjející záře. Avšak jejich myšlení na tom ustrnulo. Až do dnešního dne zůstává onen závoj při čtení staré smlouvy a zůstává skryto, že je zrušen v Kristu. A tak až podnes, když se čte Mojžíš, leží na jejich srdci závoj. Avšak, když se obrátí k Pánu, je závoj odstraněn. Duch je tím Pánem, kde je Duch Páně, tam je svoboda. Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě – to vše mocí Ducha Páně. A proto, když nám byla z Božího slitování svěřena tato služba, nepoddáváme se skleslosti. Nepotřebujeme skrývat nic nečestného, nepočínáme si lstivě ani nefalšujeme slovo Boží, nýbrž činíme pravdu zjevnou, a tak se před tváří Boží doporučujeme svědomí všech lidí. Je-li přesto naše evangelium zahaleno, je zahaleno těm, kteří spějí k záhubě.”

Starokatolická kolekta:

Bože, náš Otče, dosvědčil jsi na hoře, že Ježíš je tvůj milovaný Syn a přikázal jsi nám, abychom ho poslouchali. Živ nás svým slovem, abychom očištěným duchovním zrakem byli schopni poznávat tvou slávu. Prosíme tě o to skrze tvého syna Ježíše Krista, našeho Pána a bratra, který s tebou a Duchem svatým žije nyní a na věky.